

İSLAMOFOPYA KAZAN(MA)DI?

Prof. Dr. Altan ÇETİN

Küresel dünyanın dev iletişim ağı televizyon karşısında kolalı içeceğiyle oturan genç bu sefer kendi ülkesinde yaşanan bir trajediye şahit oluyordu. Bir gece yarısı sokaklara dökülen sergerdeler uçak, tank helikopter ne kadar şiddet içeren imaj varsa hepsiyle ülkesinde garip şeyler yapıyorlardı. Müslüman denen özne yine şiddet sarmalına sokulmak isteniyordu. Hayalet yeniden sokaklara çıkmış ve yüzünü bu sefer darbe görünümde ortaya çıkarmıştı. Gencin idraki ve iradesi sarsılmıştı. Neydi bu olup biten şiddet, ölüm ve barut kokularının ardından hangi aydınlık gelecekti? Demokrasi adına demokrasi suikastı iradeleri ve idrakleri parçalıyordu. Bu ülkede darbeler küresel ve yerel bazda ne sağlamıştı ve daha dün Mısır'da yaşanan darbe Mısır'a ne getirdi ki burada ne olacaktı? Ama yine hançer, kan ve şiddet işte Orta Doğu denilen mahut bölgede ortaya çıkıvermişti. Müslüman özne işini kültürel özündeki demokrat olamayan o derin çelişki ile şiddetsiz çözemiyor muydu? Bir kere daha bir negatif retoriğinin malzemesi mi oluyordu? Özündeki o uzlaşmaz kimlik kendisini bir kere daha mı açığa vuruyordu? Tüm bu sorular ekrandaki anlaşılmaz şiddet görüntüleri etrafında gencin zihninde dönüp duruyordu. Gerçekten bu coğrafya yapısal özürlü müydü? Değilse bu kurguyu daha ne kadar izleyecektik.

Ülkemizde yaşanan son darbe girişiminin bir kamu diplomasi maliyeti olduğu ve olacağı göz ardı edilemez bir gerçek olarak önümüzde duruyor. Güncel bir takım meselelerin ötesinde oryantalizmle bağlantı olarak gelişen İslamofobik imaj konusun da bu cümleden düşünülmesi gereken meseleler arasında bulunuyor. Yaşanan olayı uzaktan seyreden gözler kendi itibarlarınca konuyu ele alıp, kendi çıkarlarınca konuya değer atfedecekler. Doğru ya da yanlıştan çok kendileri için faydalı olanı tercih edecekler ve olaya yaklaşacaklar. Adil olmayacakları ise kesine yakın.

Olayı kendi iç aktörleri açısından değerlendirecek olursak bu noktada dış bakışın meseleye bakışının içeriğini anlamaya çalışabiliriz. Bu noktada "Müslüman görünen" bir kitle kendi ülkesinde asker görünümlü olarak askeri bir darbe hareketi ile ortaya çıkıyordu. Bu şüphesiz "ılımlı" görünen İslam'ın bile sorun çözme konusunda şiddetten uzak kalamayacağı mesajını İslamofobyaya kurgulayıcısı merkezlere zevkli bir mesaj olarak ulaştırıyordu. *İslamofobyaya İslamı* yine devredeydi ve yine zaferlerinden birine zafer katıyordu. Negatifler retoriği bağlamında yine silah eldeydi ve yine kan dökülüyordu. Otoriter bir bakış açısı yine devreye girmiş ve ülkesine demokrasi ve sulh?? getirme iddiasıyla yollara dökülmüştü işte. Uzaktan bakan gözlerin gördüğü ne yazık ki buydu. Şimdi sırtlarını sıvazlayanların yarın işleri bitince napalım olmadı, artık yolunuza İslam değimli hepimiz aynısınız dediklerinde Batı'ya esas duruşta duranlar bunun sorusunu millet ve tarih huzurunda nasıl cevaplayacaklar orası bilinmez. İslamofobyaya kendine negatif retoriği söylemi üzerinde canlı yayında yepyeni, taptaze referanslar üretmiş ve İslam'ın özündeki şiddet ve otoriter

yüz bir kere daha tarihe kazınmıştı işte. Darbeciler bu noktada tarih huzurundaki sorumluluklarının farkında mıdır bilmez ama medeniyet ırmağının derin ve akan nehri bu derin trajediyi batının kendi bakış açıları çerçevesinde de olsa İslam aleyhine bir not olarak tarih düştü bile. Bu böyle olduğu için değil lakin onların işine gelen bu olduğu için öyle olacaktı. Dolayısıyla darbeyi bu noktada İslamofobya kazandı dence yanlış olmaz? Hala da kazanmaya devam ettiğini görmek daha da üzücü. Dünyaya sulh ve selamet mesajı verenler kendi ülkesinde bile darbe yöntemine başvurmanın öznesi haline gelerek bunu insanlığa nasıl açıklayacaklar anlaşılması gerçekten zor bir dilemma. Bu çelişkilerin dış dünyaya anlatılması ise kamu diplomasisi açısından Türkiye'nin kendi durumunu ifade etmenin ötesinde bahsettiğimiz zaviyeden de konunun önemine binaen ciddi bir sorumluluk olarak görünüyor.

Olayın diğer tarafı ise darbeye maruz kalan tarafın yanı sıra devletin reflekslerinin muhataplarımız tarafından İslamofobik bir imaj haline getirilmesi konusudur. Darbe sonrasında ülkede yaşananlar, kan ve şiddet görüntüleri, yaşanan olayın demokrasi ile alakasız doğası bir yana bırakılıp insan hakları vs gibi malum ve mahut terimler üzerinden başka bir istismar vasıtası da çalıştırılmaya gayret ediliyor gibi. Müslüman demokrat kimlik taşıyan bir hükümet mekanizmasını bu noktada otoriter göstererek olayın diğer cephesinden de bir sonuç çıkarmaya çalışıldığı aşikâr. Mısır medyasında bile görülen insan hakları vurgulu Türkiye haberleri insanı tebessüm ettirmenin ötesinde küresel dünyada yürüyen, İslamofobik ağın bir parçası haline gelen bir konunun derin istismarını gösteriyor. Türkiye yaşanan sıkıntının bir parçası haline getirilerek burada bazı algılara oynanıp simülasyonlar kurularak gerçeklik başka bir ayartıcı söylem düzeyinde değerlendirilmeye çalışılıyor.

Yaşanan darbe olayı bu noktada hem icracıları hem de madurları açısından İslamofobik bir suiistimale maruz kalıyor veya kalacak dence yanlış olmaz. Zira olayın Türkiye'ye yol açacağı zarar, bizzat kendisinin red edilesi olması, demokrasi açısından manası gibi hususlar göz ardı edilerek hem kullanılan darbeci taraf hem de buna karşı tedbirler alan mekanizmayı kendi diledikleri algılar üzerinden üst bir gerçeklik haline dönüştürerek dilediklerince meseleye müdahale ediyorlar. Lakin her halükarda karlı çıkan kendileri oluyor. Hem medeniyet planında İslam'a dair ön yargıları bir referans daha kazanıyor, hem bölgesel planlamalarında Türkiye'yi istikrarsız bir konumla diledikleri yerde tutmaya çalışıyorlar, hem de ülke içinde olması dilenen gelişmelere yol açacak kaygan zemin, fay kırılmaları gibi ortamları sağlamak gayretini güdüyorlar. Meselenin sadece ve tek yönlü bir olay olmadığı anlaşılıp anlatılmalıdır. Bu noktada PKK, DAESH gibi yapıların yanında FETÖ gibileri eklenerek referans sayısı ve tipi arttırılmakta; öz itibarıyla uzlaşmaz, şiddet yanlısı ve kan dökücü bir dinin bu coğrafyada her türlüşünün ve yorumunun İslamofobik bir içeriği olduğu mesajı dünyaya yayınlanmaktadır. Bu işin arkasındakiler dünyaya verdikleri mesajlarda hala destek talepleri yaparken zımnen yaşattıkları bu çöküşün idrakinde midirler orası bilmez? Bin bir gece masallarının coğrafyasında yeni bir trajedi retoriği oynanmaya devam ediliyor.

Bir gece yarısı uçaklar, helikopterlerle meclisi saldırıya uğrayan bir ülke manzarasının müsebbibleri hangi zafere ulaşacaklarını hayal ettiler orası meçhul, lakin birilerini çok mutlu ettikleri kesin. Bu coğrafyada hala kullanılmaya uygun hırsların ve kinlerin bulunduğu görmek, şiddetin gerekirse her türlüyle ortaya dökülebileceğini göstermek bakımından İslamofobik din algısı mühendislerini çok mutlu edip, onlara altından bir zafer hediye ettikleri açıktır. Uluslararası ilişkiler bakımından ülkeye ciddi bir maliyet getiren bu olay, ülke içinde de bu manada zararlara yol açıyor. Türkiye ve Türk Milleti'nin sıradan bir ülke ve millet olmadığı idrakini kaybedenler ne yazık ki en büyük zararı neye verdiklerinin hala farkında değiller. Etnik, mezhepsel ve dinsel çatışmalar bataklığına dönüştürülmek istenen bölgemizde yaşananlar küresel planın hedefine ulaşmasına hizmetten öte bir işe yaramayacaktır. Türkler bu coğrafyada bin yıldır yaşama kültür ve tecrübesine haizdirler. Tarihi tecrübenin gösterdikleri gelecek adına umutsuz olmamızı gerektirmiyor. Çanakkale'nin Geçilmez olduğunu müdrik Asım'ın nesli hala mevcut. İslam ise fobik komikliklerin ötesinde bir medeniyet perspektifi olarak âkil zihinlerde var olacağı zamanı bekliyor. Gelecek günler kendi adil terazisinde onların arka planındaki o na to kafa na to mermeri daha da aşikâr edecektir.

Dileriz ki İslamofobya kazanmadı ve kazanmasın.